

VAREN-VARIA

mededelingenblad van de
club van varenvrienden

kontaktadres: joop comijs, zaalboslaan 12, 6881 RH VELP (085-634416)

no.1 - mei 19

Hoewel nog niet alle reacties op mijn brief van 19 april binnen zijn, wil ik toch niet langer wachten met het laten verschijnen van het eerste nummer van ons mededelingenblad. Ik hoop dat het in onze club zal gaan functioneren. Dit eerste nummer schrijf ik zelf doch ik hoop van harte, dat u allemaal de komende tijd bijdragen zult inzenden. Ik ste mij voor, het blad naar behoefte enige malen per jaar te laten verschijnen. De door mij gemaakte kosten (hoofdzakelijk porti en fotokopieën) zal ik omslaan.

joop comijs

ledenlijst

hr.L.de Beukelaar, Schapendrift 7, 1261 HK Blaricum (02153-83753)
hr.J.J.Comijs, Zaalboslaan 12, 6881 RH Velp (085-634416)
hr.L.Jaarsma, Korfoedreef 203, 3562 SL Utrecht (030-613423)
hr.H.Netten, Thorbeckelaan 35, 3362 BL Sliedrecht (01840-17686)
hr.H.C.Roskam, Zende 15, 7861 BS Oosterhesselen(Dr.) (05248-1976)
mw.M.M.Stroo, St.Jansstraat 17, 4331 KA Middelburg (01180-34726)

lijst varenkwekers

Isveld, Rijnveld 72, 2771 XS Boskoop (01727-3289)
Nymphaea, Vossenburchkade 113, 2805 PD Gouda (01820-11451)
Moerheim, Postbus 1, 7700 AA Dedemsvaart (05230-12345)
Ploeger, Blauwkapelseweg 67, 3731 EB De Bilt (030-762602)
Lemkes & Zn, Postbus 64, 2400 AB Alphan a.d.Rijn (01720-36111) Hoorn 131
v.Delft & Zn, Gooweg 21, 2211 XV Noordwijkerhout (02523-74909)
de Hessenhof, Hessenweg 41, 6718 TC Ede (08380-17334)(alleen vrij.&za. of na afspr.)
Thompson & Morgan, London Road, Ipswich (0473-688588) IP2 OBA Gr.Britain
Chiltern Seeds, Bortree Stile, Ulverston, Cumbria LA 12 7 PB (katalogus aan te vragen)

raadpleging deskundigen

Van verschillende kanten vernam ik, dat men zich hiervoor het beste kan wenden tot de Hortus Botanicus van de VU te Amsterdam-Buitenveldert, Postbus 7161, 1007 MC A'dam. Ik zal namens onze club binnenkort kontakt met de VU opnemen.

Kocht u nog andere deskundigen weten, wilt u die mij dan laten weten?

publiciteit

Ik zal deze maand artikeltjes toezenden over het bestaan van onze club aan "Groei & Bloei" en "Onze eigen tuin". Misschien kunnen wij langs deze weg nog enkele belangstellenden aan ons groepje toevoegen. Mocht u nog serieuze belangstellenden weten, geeft u die dan even door? Het moeten uiteraard wel mensen zijn met een bestaande verzameling, of mensen, die hiermede serieus willen beginnen.

literatuurlijst

Wim Oudshoorn - Verrassende varens 1982 (Zomer & Keuning)
Gilleen Dunk - Ferns for the home and garden 1982/1984 (Angus & Robertson)
Philip Perl/red. Time Life boeken - Varens 1979 (Time Life International)
Roger Philips - Grasses, varens, mossen & korstmossen 1980 (Spectrum)
Bart v.Tooren/Rob de Roer - Varentabel 1979/1985 (Jeugdbondsuitgeverij)
Hans Martin Jahns - Gids v.varens, mossen en korstmossen 1981 (Elsevier)
R.Maatsch - Das Buch der Freilandfarne 1980 (Paul Parey)

verder verwijs ik naar de boekenlijst die hr.Roskam ons zond. Hierop staat een aantal buitenlandse boeken, waarvan ik de waarde voor ons niet kan beoordelen. Mocht u ze kennen en er een oordeel over hebben, dan houd ik mij aanbevolen en kan ik er in Varen Varia melding van maken.

Het tijdschrift "Groei en Bloei" gaf in oktober 1983 een speciaal varennummer uit.

informatie-uitwisseling

Deze rubriek is bedoeld voor het mededelen van persoonlijke ervaringen met varens. Ik zal in dit eerste nummer beginnen met enkele eigen ervaringen. Kopie voor deze rubriek zal ik gaarne van u ontvangen.

a. tweemaal heb ik uit het buitenland een muurvarentje (*asplenium ruta muraria*) mee gebracht, dat na enige tijd dood ging. Vorig jaar heb ik het weer geprobeerd, maar ditmaal heb ik ook wat van zijn omgeving (leisteel, kalkspecie, grond) meegenomen. In de loop van de winter verloor het varentje bijna al zijn blad, maar enige weken geleden zag ik tot mijn vreugde, dat hij nieuw blad gaat maken.

b. er zijn bepaalde varensoorten, die op het blad jonge plantjes maken. Zo is het mij gelukt, bij een *asplenium daucifolium* (broedvaren) zo'n jong tot een zelfstandige plant op te kweken. Bij een *adiantum* soort (*adiantum hispidulum*?) lukte het mij op twee manieren: door de verbinding met de moederplant in stand te houden in de beginfase, en door de verbinding met de moederplant direkt te verbreken (en dus niet te wachten tot het jong wortels had gemaakt).

c. iemand stuurde mij over de post stukjes luchtwortel van *davallia denticulata*. Na enige weken gingen zij uitlopen. Ik ben nu erg benieuwd, of hij er anders zal gaan uitzien dan de *davallia bullata* (apepootje), waarvan een groot exemplaar in mijn bezit is.

d. er zijn bepaalde varensoorten, die zich door middel van ondergrondse uitlopers door de tuin verplaatsen, d.w.z. ieder jaar op andere plaatsen naar boven komen. Bekende voorbeelden zijn de *onoclea sensibilis* (bolletjesvaren), de *matteucia struthiopteris* (struisvaren), de *blechnum penna marina*, de *thelypteris palustris* (moerasvaren) en de *hypolepis punctata*.

e. ik ben al geruime tijd op zoek naar een kamvaren (*dryopteris cristata*); in het wild is hij in ons land vrij algemeen, doch ik heb hem niet kunnen vinden. Weet iemand van u hiervoor een oplossing?

determinatie

Het determineren van varens is vaak moeilijk. Tabellen, die men voor alle soorten kan gebruiken, zijn er bij mijn weten niet. Steun van bloemen heb je niet en bovendien lijken de bladvormen vaak op elkaar.

Bij de determinatie zou men op de volgende punten kunnen letten:

1. groeiwijze (rozet of losstaande stelen)
2. steel (geschubd of kaal; kleur en vorm der schubben)
3. steelkleur (groen, zwart)
4. bladkleur (lichtgroen, donkergroen, rose-achtig) (bladverkleuring in winter)
5. bladoppervlakte (glanzend, dof, leerachtig)
6. bladlengte
7. bladvorm (niet, 1, 2 of 3x ingesneden)
8. sporen (vorm, kleur, overal of plaatselijk, middenin of langs rand, dekvlies?)
9. bladslipjes (met of zonder steeltje)
10. groeiplaats (schaduw, halfschaduw, zon) (droog, vochtig)
11. stamvorming
12. winteruiterlijk (groenblijvend, verdorren. verdorren alleen bij vorst of stenge vorst)
13. tijdstip van uitlopen in het voorjaar
14. tijdstip van verdorren

Ik ben zelf bezig, gedrag en uiterlijk van mijn varens te observeren en vast te leggen. Misschien kan mij dit op de duur bij het determineren helpen.

nieuw lid

Hans Kramer, kwekerij de Hessenhof, Hessenweg 41, 6718 TC Ede (08380-17334). Ik ken hem, omdat ik bij hem altijd mijn varens koop. Varenkweken is zijn beroep en zijn liefhebberij. Een waardevol lid, dat wij van harte welkom heten!

tot besluit

reageert u vooral zoveel mogelijk, zodat wij periodiek dit blad kunnen laten verschijnen met interessant nieuws. Verder wens ik u graag een goede vakantie toe met -als het kan- veel varenplezier!